

Abril.

Redacció i Administració:

R. Catalunya, 38, 1.

— Telèfon 17135 —

Preu: 50 cèntims

SUBSCRIPCIÓ:

6 pessetes trimestre

SETMANARI NACIONALISTA D'ESQUERRA

ANY I - NÚM. 11

SURT ELS DISSABTES

BARCELONA, 5 NOVEMBRE 1938

Editorial

Avui ningú dubta de que l'Esquerra Republicana de Catalunya és el partit majoritari de la pàtria. Això fa que la seva responsabilitat augmenti cada dia més. Ens trobem en una època o període de l'actual guerra d'independència en que el poble anheia que es vagi a una renovació de mètodes i orientacions polítiques de govern. Renovació que es concreta en el programa austere i eficient que representa en conjunt els principis bàsics que informen l'Esquerra Republicana de Catalunya. Es l'hora, doncs, de l'Esquerra, i això vol dir amb paraules pràctiques, que és hora d'una tercera etapa de guerra — la de la victòria — que giri a l'entorn d'una era republicana.

Som dels que creiem que quan s'ha d'exigir que una força política prengui una decisió d'acord amb les ànsies populars, cal que se li donin les facilitats necessàries per a governar majoritàriament els destins de Catalunya. I, per tant, cal salvar el primer obstacle, el de constituir un govern de base netament republicana amb la col·laboració directa o indirecta de les organitzacions sindicals.

Aleshores la responsabilitat recau plenament damunt del partit cridat a governar. I això precisa sigui realitzat immediatament. Cal, evidentment, que aquest partit estructuri un programa mínim en el qual hi figurin les conclusions en forma sintètica de les actuals aspiracions polítiques de la massa catalanista republicana de la nostra terra. La continuació de l'estat actual de coses no pot continuar. Cal rectificar els errors comesos per governs anteriors i que en l'actual encara subsisteixen. Si es vol un redreçament general de la nostra economia cal legislar de nou en aquesta matèria. Es necessari que la legislació de casa nostra no posi en inferioritat Catalunya davant la resta del territori lleial peninsular.

Igualment cal accelerar la tasca de la Comissió Mixta de Traspassos, als efectes de portar-se a terme tots aquells traspassos de serveis no realitzats encara i que l'Estatut Exterior de Catalunya ens atorga. L'aportació catalana a la guerra, cada dia més creixent, creiem ens fa mereixedors d'aquesta incrementació de tasca a realitzar en profit de l'autonomia de la nacionalitat catalana. A tot això, afegim una tasca d'estudi i d'elaboració de lleis i disposicions que són avui encara llacunes necessàries que desapareixin per part del Parlament de Catalunya i trobariem uns quants punts vitals a compaginar aquell programa mínim de que suarà parlàvem, a presentar de cara a la governació del país, pel partit majoritari de Catalunya.

I aquesta tesi nostra consti la venim defensant de temps ha, i que no ens trobem un bon dia, per no ésser escoltats, que quan estiguem tots plegats disposats a rectificar de bona fe errors passats, per visió política del Govern de la República no elimini — en atenció a la guerra — tot aquest marasme de coses que tant dificulta no solament el bon prestigi exterior de Catalunya, ans també l'acceleració ràpida de la victòria.

CAMINS DE DOLOR

Poemes de la nostra guerra

VII

AL FILL ABSENT

La taula ja està parada
mes no hi som tots, manques tu ;
ta cadira l'hem guardada
perquè no hi seguí ningú.

El teu lloc encara espera
ben curull de records teus...
La forquilla, la cullera
i el teu plat, ara són meus.

La sopera escumejanta
exhala espirals de fum...
El verdum canta que canta
l'enyorança que el consum...

La marruixa cargolada
s'ha abaltit en un recó,
i ta mare atrafegada
entra i surt del menjador,

Mentre feineja sospira
pel fill que guerreja al front ;
als seus ulls hi ha una guspira
d'una llàgrima que es fon...

Emoció en la paraula
i una tremolor en les mans ;
mentre reparteix a taula
la minestra amb tos germans.

I el record campa i rumbeja
per l'absent, omplint-ho tot...
Si la fe algun cop flaqueja
el llavi no en diu ni un mot...

La taula ja està parada
tan sols a tu l'esperem.
Que vingui prompte l'albada
i s'acabi aquest turment !...

R. MASSIP I TARRAGÓ

Femina

ELS NOSTRES INTERNACIONALS

Els combatents de la nostra guerra que no eren espanyols, per una disposició del Govern de la República han abandonat els seus llocs dels parapets.

El nostre poble els ha demostrat amb l'acte senzill, però emocionadíssim del comiat, com perdurará per sempre en nosaltres l'agraïment a la seva gesta imensa de venir a acompanyar-nos en la lluita que sostenim.

Diem «els nostres internacionals». Sembla un contrasentit, i amb tot i no ho és, ja que ara que són — que han estat — a la nostra terra i que els hem acomiadat sota el nostre sol i els plecs gloriosos de la nostra senyera, ara, doncs, són també nostres. I ho seran per sempre més: la

seva actuació s'ha agermanat amb la dels nostres homes, s'han abraçat a la nostra causa, han lluitat per nosaltres.

Passaven rient, el dia del comiat, acompanyats per les notes alegres de la música que posava la nota d'harmonia a aquell acte. Passaven cantant llurs cançons típiques, i somrient amb els llavis i els ulls i el cor ; i aixecaven el puny enlaire, fort, serè, valent!

Tots aquests homes tenen a la seva pàtria llunyana una llar, una família ; tot ho han deixat, i han vingut a nosaltres a posar-se al nostre costat, a lluitar amb nosaltres i per nosaltres. Ara, quan hi arribaran a les altres seves pàtries — des d'ara, els nostres internacionals

L'heroisme dels nostres soldats a l'Ebre replica a bastament a les maniobres feixistitzants de les cancelleries estrangeres

EL VEGUER

A Catalunya una de les coses que més trobem a mancar i que hauria d'ésser posat a la pràctica, és l'establiment dels Veguers a les nou Vegueries de Catalunya. Hom dirà que no són aquests moments prou oportuns per a aquests nomenaments. Però, el que a nosaltres ens interessa és l'existència real, no al paper, d'aquest càrrec, en l'estructura política - administrativa del nostre país.

El càrrec de Veguer tindrà una competència més o menys limitada per les actuals circumstàncies, però la seva funció essencial, la seva permanència en la capital de la Vegueria, d'organisme que forçosament a l'entorn d'ell hauria de crear-se, la coordinació de tots els serveis i necessitats de cada vegueria, supera a bastament els inconvenients de l'actual limitació de funcions. Per altra part es donaria lloc a unificar determinats serveis dependents de la Generalitat de Catalunya, que tot mantenint la seva autonomia pròpia tingués la unitat necessària per a la seva millor eficiència en profit dels catalans de cada Regió.

Avui és una viva realitat l'establiment a cada vegueria de Delegacions de Finances, Transports, Governació, Proveïments i Agricultura; en manquen d'altres, principalment Treball, que encara manté l'arcaica organització «provincial», però tot plegat formen una organització pràctica de les necessitats geogràfiques de la Catalunya nacional. I manca evidentment l'òrgan de cohesió, l'expressió jurídica d'aquestes realitats geogràfiques, el Veguer, que avui, però, tindrà unes possibilitats que en la pau hauran d'ésser augmentades.

La visió política nostra, és la de què és necessari el nomenament dels susdits Veguers, no pel senzill acte d'exaltar a l'esmentat càrrec a nou ciutadans, sinó perquè amb aquest nomenament es crea l'òrgan, expressió viva, de la realitat nacional. Les nostres llibertats han d'ésser plasmades sempre que es pugui en la pràctica de la vida quotidiana. Els neguits de les comarques, la descentralització de serveis que comporta l'establiment del Veguer, són coses a tenir en compte. Però, el costum que retorna, és quelcom més que una teoria nacionalista més o menys radical. Les coses vives, arrapades a la terra, costen molt més de caure. Establir tot allò que l'autonomia ens permet i fem-la necessitat, carn viva, del nostre poble.

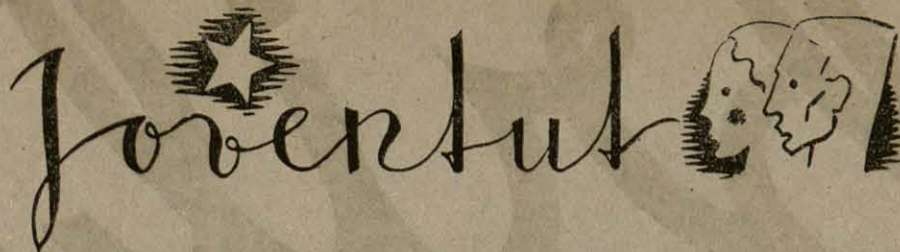
FRANCESC PADRÓS

tenen dues pàtries: la que els ha infantat i la nostra —, els que puguin tornar a les seves pàtries, seran l'acusació viva i palpitant per als governants, dels crims que amb la seva indiferent inhumanitat han causat als fills de la seva pròpia terra, als ciutadans que ells primer que ningú estan obligats a defensar de tot mal i perjudici.

Passaven cantant, els ulls ben oberts, volent-se emportar de Catalunya, de la Pàtria nova que els acollí i ha acomiadat amorosa com cap, la puresa del seu espai, la resplendor del seu sol, l'esclat de la seva llum, la verdor dels seus camps, el trepidar de les seves fàbriques, la germanor dels seus ciutadans i l'orgull de la seva senyera!

Passaven cantant cançons de les seves terres; potser, junt amb els fillets menuts, o amb les esposes joveçanes, o amb les promeses amoroses, o amb les mares velletes, les cantaven en hores lluminoses de felicitat; cantaven, i per damunt dels cants se'n aixecava un altre que els lliga a tots: «Bon cop de falç!». I com una al·legoria al que són i han estat els nostres internacionals: «Que tremoli l'emic...»

Després, quan aquests homes nostres de les columnes internacionals arribaran

Després de la marxa dels voluntaris de la República

La República ha acomiadat aquesta darrera setmana els voluntaris que venien defensant des dels seus rengles la democràcia contra el feix que es parapeta a les trinxeres enemigues.

Amb aquest motiu, Catalunya ha vist hores d'emoció intensa i vertadera. Als ulls dels que marxaven hem vist espurnejar llàgrimes de reanca, de tristesa.

Per aquests decidits paladins de la llibertat era molt trist, violentíssim, abandonar la terra simbòlica que s'opada amb la seva sang i defensada amb el seu coratge, encarnava la resistència de l'home conscient a acceptar un jou.

Els nostres ulls també s'han humitejat. Les nostres llàgrimes, però, eren llàgrimes d'agraïment i de reanca.

Quan desfilaven pels nostres carrers, aquests homes de cara ferrenya i cor noble, recordàvem que eren ells aquells que vinguts pel seu lliure impuls, obeïnt solament la seva voluntat, procedents dels llocs més apartats, assaonaven la mateixa terra que ha recollit la sang catalana amb la seva que procedeix dels llocs més apartats i de les races més distintes en defensa de la democràcia, que en ésser atacada a casa nostra era també atacada a la resta de la Humanitat. I, recordàvem, que amb una braó que rivalitzava en intensitat al dels fills de la terra atacada, ells defensaven la posició, el baluard que el comandament republicà havia confiat al seu entusiasme.

Els internacionals que marxaven eren aquells homes generosos, que amb llengua diferent, però que amb la mateixa intensitat nostra havien cridat en el moment àlgid el nostre lema: «Democràcia!»

UN ANTECEDENT DEL 1714

Tothom sap que en el 1714, Catalunya arribava a la fita d'una decadència iniciada molt temps enera.

I efectivament, podem considerar el gloriós 11 de setembre — que per tots els catalans personifica la dignitat de la seva Pàtria — com el darrer accident d'una colla d'esdeveniments que motivaren la nostra mort; que forjaren, allí on hi havia hagut un poble poderós, una pobre regió ignorada.

Catalunya és ferida mortalment molt abans de la guerra de la Successió.

Amb la mort de Martí l'Humà es planteja, a la nostra terra, el problema de la successió del rei mort del qual depèn el nostre futur. ¿Qui succeirà el monarca difunt? ¿Qui ocuparà amb dignitat el lloc de primer ciutadà d'un poble veritablement democràtic en el que el monarca era considerat com un director, un orientador, de la multitud? ¿Existeix un altre home capaç de substituir aquest home coneixedor profund

a les seves llars, els diran als germans d'allà, que lluny, on ells anaren a lluitar hi ha un poble, una terra, una Nació, que té una senyera lluminosa com cap altra, i que al redós dels seus plecs anaren a la lluita i venceren, ja que aquesta senyera no sap mai de pèrdues. I el nom gloriós de la nostra Catalunya ressonarà arreu dels pobles del món amb esclat de llum i d'humanitat.

La nostra devoció més sincera, a vosaltres, els defensors de les nostres pàtries!

ANTÒNIA ABELLÓ

Avui, camí ja de la terra que abandonarem per a venir a viure amb nosaltres la tràgica epopeia que endola les nostres viles, la seva tristesa va acompanyada d'una ràbia profunda, sorda, que ens fa mal també a nosaltres.

Els havien vingut pel seu propi impuls, obeïnt la seva voluntat sobirana. Per haver nascut lluny de les nostres fronteres es veuen obligats a abandonar la contesa, que decideix també el seu futur.

A la zona franquista mentrestant continuen vivint aquells automates portats a morir sense glòria, la missió dels quals és anar martiritzant la Ibèria desolada...

Sols una circumstància ens fa acceptar aquesta nova enredada de Franco amb el somriure de superioritat als llavis.

Ara — lluny de nosaltres els amics que ens ajudaven i ens enfortien — el feix no pot continuar la seva mentidera campanya de propaganda.

¿Com explicarà després de la marxa dels únics voluntaris que lluitaven a Ibèria, els seus fracassos persistents?

¿Com disculparà davant el món desconcertat pel nostre coratge la seva incapacitat?

Catalunya, en canvi, podrà continuar al seu lloc, lluitant com ve fent-ho fins el moment per l'estabilització de la llibertat i de la democràcia. Barrant-li el pas que condueix a la fita que no podrà assolir i que en la seva follia el feix atribueix a una hegemonia russa que nosaltres encara no coneixem.

Dient el que sempre hem dit:

La victòria s'acosta: Aviat haurem assolit per tots els pobles la llibertat desitjada.

poble que estima perquè l'ha viscut i el coneix.

L'altre té per missió facilitar interessos dinàstics de països forans.

De la lluita aparentment fàcil, i en veritat cruel, neix la decadència catalana.

Gràcies a un orador prestigiós, en Vicenç Ferrer, damunt el dret del comte d'Urgell predomina les pretensions del d'Antequera, que, finalment, és proclamat rei de la confederació.

I la lluita entaulada a la cambra mortuòria del darrer rei català, el 1410, acaba amb la rendició del darrer baluard del malaurat Jaume el 1413: Balaguer, després d'un setge dur, durant el qual prova el tremp moltes vegades proclamat de l'ànima catalana, es rendeix al foraster que per primera vegada menarà els nostres destins.

Aquesta setmana, s'escau la data de la commemoració d'aquest fet.

El català, sempre amatent a homenatjar i agrair als seus herois els sacrificis fets en holocaust de la Pàtria, té una vegada més ocasió d'inclinar-se enfront d'aquells homes que com el 1517, 1714 i el 1936 i tantes d'altres vegades, s'aixecaven a foragitar els estrangers que volien marcar damunt el nostre sistema particular de govern, la seva voluntat de reis absoluts i de dictadors intolerables.

Nosaltres, els nacionalistes, els que anhelem el retorn de la data en la que novament serem nosaltres els que marcarem els destins, de la nostra vida, en la commemoració d'aquesta data tenim ocasió per a proclamar novament la nostra fe entusiasta en el triomf de les armes republicanes que avui estan defensant el nostre ideal en el camp de batalla.

La nostra confiança és el producte de l'examen conscient de la nostra història.

Després d'aquell 1413, Catalunya féu patent el seu desig de llibertat amb la coneguda gesta dels conseller cap de l'Ajuntament de Barcelona, Fivaller; amb els incidents de la guerra dels Remenses; al defensar el Príncep Carles de Viana; amb el Corpus de Sang i darrerament amb més decisió que mai, en el més difícil dels seus moments, el 1714.

I quan hom pensava haver-la ofegat per complet amb la llosa de plom que posà al seu damunt, Catalunya torna a sorgir poderosa i decidida, inicia la seva ascendència i aconsegueix la plenitud intel·lectual en un període accelerat, per a continuar lluitant per la perduda llibertat material.

Ara, es troba en aquest moment capital. Després del 6 d'octubre i del 19 de juliol, perfectament orientada, sense vacillar, camina vers la fita dels seus esforços.

Nosaltres, optimistes sempre, quan en la lluita es juga l'avenç d'un pas vers el progrés, aquest cop coneixem el tremp d'acer del poble que vol avançar.

El coneixem perquè és el nostre, perquè l'estimem i perquè ens sentim orgullosos de proclamar-ho. I per això estem més convençuts, més decidits que mai.

La nostra determinació és la determinació del poble català.

Avui, en plena evolució, la derrota és impossible. Catalunya aconseguirà en la guerra l'estabilització de la democràcia que necessita com a base de la seva llibertat. — LLUM VALLS.

Comanda de subscripció al setmanari ABRIL

En que viu
a carrer
núm. pis, es subscriu al setmanari ABRIL per la
quantitat de pessetes trimestre.

Signatura

DE LA RERAGUARDA AL FRONT
LLETRES AL MEU GERMÀ

VIII

Estimat Pere:

L'espectacle extraordinari viscut en la tarda d'abans d'ahir amb motiu de la desfílada a honor dels combatents de les Columnes Internacionals que per virtut de la decisió del Govern de la República han estat llicenciats de l'Exèrcit, serà el meu tema d'aquesta setmana.

L'avinguda del 14 d'abril, de Pedralbes al Passeig de Pi i Margall, oferia un aspecte més que animadíssim. Per la munió de persones aplegades i per l'entusiasme que palesaven, hom recordava intuitivament altres grans manifestacions esdevingudes històriques i que per la seva magnitud i ordre ens han classificat com a un poble sense parió i, certament que és així; els catalans, amb tots els nostres defectes, tenim qualitats excel·lents; envejades pels qui — per no ésser-ho — no les posseeixen. És cosa difícil l'explicar, de manera que la imatge viscuda sigui fidelment reflexada, per a coneixement dels que foren absents i en unes ratlles, com era i que significava aquell gran aplec. Sincer amb la pròpia opinió, et diré sí, que aquelles frases estereotipades de la pluja i catifa de flors, sino haguessin estat tan gastades, seria ara, una avinentesa escaient per a usar-les. Era impressionant veure realment ço que solament havíem vist en revistes i atribuït al Nord-Amèrica, el que coincidint amb la desfílada des d'uns avions estant, i, dels terrats de les cases altes, eren llençats centenars de milers de blanques papers que contenien afectuoses frases de salutació i de comiat, era de bo de bo, corpreneedor veure aquell núvol movedís que lluitava amb els raigs del Sol que anava a la posta; el veurer com en plena tardor és possible acoblar tants i tants ramells de flors que, exuberants, en braços dels que partien exhalaven el millor perfum, juntament amb les que llençades al seu pas, formaven amb el verd de les fulles i el blanc dels papers ja esmentats, una catifa multicolor i improvisada en tot el llarg del camí.

Aquest és però, acompanyant-hi la multitud aplegada, l'aspecte material de l'homenatge i no precisament el més interessant, sinó que el millor, és la part sentimental i que jo fragmentàriament he presenciat.

El públic, ed la seva majoria, era compost de dones i infants i també d'homes d'edats no compreses en les mobilitzades; era, certament, un públic de reraguarda en temps de guerra i hom remarcava extraordinàriament l'absència de la joventut masculina que amb tanta proporció contribuïa a la brillantor d'aquelles altres manifestacions més amunt al ludi-

des. Els aplaudiments i els visques, eren espontanis, com espontànies eren les besades i les abraçades que els infants i també les dones els prodigaven i el que corprenia de debò, era el veurer aquells homes que reflexaven una fortitut física envejable, de rostres bruns, rossos i de tota mena, i en els ulls dels quals unes llàgrimes autèntiques d'emoció i de joia, espurnejaven; fou, sincerment, un espectacle emocionant.

I bé, tot això perquè fou? Jo et diré, francament, la impressió que vareig copiar-ne. Barcelona es llençà a la manifestació com volent exterioritzar als ulls de tot el Món, una vegada més, la seva condició de poble major d'edat, de poble culte, de poble patriota i de poble cortés; en síntesi, exterioritzavem a plé pulmó la nostra condició de *ca-ta-lans*; condició de la que sense falsa modèstia, sempre, sempre, ens havem de vanagloriar. Jo estimo el sacrifici dels braus lluitadors vinguts espontàniament d'arreu del món a lluitar a casa nostra per i per a la llibertat i per això considero merescuda aquesta manifestació que, ensems que palesadora de la nostra confiança en un demà victoriós que aconseguirem amb el nostre exclusiu esforç, ho era també de reconeixença a una aportació que no pot ésser recompensada únicament de manera material; «hi ha coses que amb diners no poden pagar-se»; la frase és axiomàtica, però jo et diré, sense minva d'aquell agraiment que t'esmentava, que nosaltres havem estat uns bons pagadors; havem realitzat un acte que formarà part d'una mena d'antologia de manifestacions que han ajudat a acreditar a Miguel de Cervantes com a un excel·lent observador i bon profeta, en escriure aquella nota: «Barcelona, archivo de la corte-sia...»; diem-ho sense pretensió, però convençuts de posseir la veritat: el poble de Barcelona, el poble de Catalunya és un poble admirable!

Si el que t'he descrit ha estat amb motiu d'haver entrat en una nova fase — possiblement — de la lluita, què és el que passarà, quan tinguem de celebrar la victòria? Jo crec, formalment, que els que presencien la gran desfílada sota l'Arc de «l'Etoile» a París, aviat farà vint anys, haurien de venir a veure-ho per a convèncer-se que el nostre poble avantatge en l'aspecte de l'estètica, com en altres, al gran poble de França, llatí com el nostre, aureolat de perfecció en el gust i, per sobre de tot, de patriotisme. Tant de bo sigui això tot l'aviat que voldria el teu germà,

RAMON

30 d'octubre del 1938.

El nou President de Colombia
bon amic de Catalunya

Després de 45 anys d'hegemonia pseudoconservadora en la vida social i política la sobirania nacional a Colòmbia deriva des del 1930, per l'òrgan escaient democràtic, que és el Parlament, vers el compresiu descabdellament, a la moderna, del liberalisme republicà, que en el complex i estratègic art de governar, vol dir, a judicar objetivament pel fet colombià, fer rutllar, en una convivència circumstancial i progressiva, a base de temes concrets i immediats, elements que no es senten mutuament contradits, en quant al sentiment democràtic de la pàtria els agermana. Aquest disc assenyala: del centre dreta fins al possibilisme socialista adherit a la segona internacional.

L'elecció d'Eduard Santos, ni demagog plebeitzant ni dictatorialista filototalitari, per a President de la República de Colòmbia, és una expressió social i política, prou simptomàtica per a no deixar de reflexionar-hi precisament en aquests moments, en què en el territori actual i estricte de l'antiga Metròpolis sembla orientar-se amb encert l'ibero-americanisme.

Capdavanter Eduard Santos de l'opinió liberal colombiana és un coneixedor de la realitat viva peninsular naturalment federalista. Aquest coneixement li consent estar documentat, polític equidistant com és, realitzador de mena, no es contradiuen la mesura en l'acció i la profunditat del patriotisme, de com no és per exclusiu fenomen d'impulsio primària i bàrbara, que resten consolidats el règims renovadors i medul·larment civils; sap que, al nostre país, no arrela sinó el que, respectant la diversificació lliurement matitzada i consentida d'idees i de sentiments, ret, part d'enllà de tot truculent proselitisme, sincer i efectiu fervor, positiva i autèntica aportació de treball a la convivència democràtica a condició, unànimement demanada pel poble, de què mai en cap sentit resti traïda l'essencial vigoria independentista de la pàtria; i, perquè coneix el President Santos la idiosincràsia peninsular, i amb ella la combativa maduresa federalista i social que l'empeny, és conscient de l'impuls alliberador del nostre poble i està plenament al seu costat com a expressió legítima i veritable de la sobirania democràtica sense la qual és incompreensible la República.

JOSEP M.^a DE SUCRE.

LA DURADA DE LA VIDA

Per si la gent va adonant-se que allò tan repetit: «Abans la gent vivia més», «En altres temps hom vivia millor», són vuits i nous, i cartes que no lliguen. En l'actualitat vivim més i les condicions materials de vida d'un menestral, en països normals al qual no manqui feina ben pagada, superen de molt les que varen conèixer els Carolingis o els Tudor. Quant a l'existència humana afirmen les estadístiques que el promedi actual excedeix de deu a vint anys el que acusaven les xifres d'ara fa una centúria.

Cert que hi ha excepcions. Abunda encara la mortalitat prematura, però la Ciència la va reduint cada dia més, i, alhora, van deixant de registrar-se les freqüents i terribles epidèmies de l'antigor. També és cert que, fins a les capitals més sump-tuoses, viuen encara milers de famílies tal i com vivien els nòmades del Neolític. Però aquesta és una obra d'higienització social que s'acemplirà bon punt la Bèstia Capitalista sigui anihilada i ocupi el seu lloc una nova forma — jo no sé quina — de convivència i distribució.

En general, la gent creu viure prou. Parleu a qualsevol jove d'avui d'allò que farà quan tingui vuitanta anys. Indefectiblement, us dirà que no voldria pas arribar-hi. En realitat, els únics que anhelan arribar a vuitanta anys són els qui en tenen setanta-nou.

Que el món no s'interessa per a perllongar la vida ho palesa l'hostil rebuda que ha meregut de l'Acadèmia de Ciències de Cleveland un descobriment del professor Bancroft, professor de Química a la Universitat de Cornell. Aquest home de laboratori havia trobat la manera d'eixamplar els nostres dies mitjançant petites dosis de rhodonita de sodi. Però els seus col·legues, no tan sols no donaven importància a descobriment, sinó que l'increpaven i la sessió va aixecar-se adoptant com a conclusió: «Que la vida mitja de l'home actual no val la pena d'ésser viscuda i, per tant, importa que els savis prescindixin de tot assaig de perllongació artificial.»

Ben mirat potser tenen raó els acadèmics pessimistes de Cleveland. Si ha de durar molt l'espectacle de la vida del món, supeditada a les criminals apetències de certa gent massa coneguda — amb guerra, prostitució, esclavatge econòmic, odís de raça i pinxeria internacional — ja fem prou i massa de suportar la cinquantena d'anys que, en nùmeros rodons, ens adjudiquen els darrers estudis demogràfics; Si al món regnessin, de debò, la Justícia, la Llibertat i la Fraternitat, fóra una altra cosa. Per mi, aleshores, la tranquil·litat d'esperit ens permetria abastar els anys dels patriarques bíblics, sense necessitat de rhodonita de sodi.

JOSEP M.ª FRANCÈS

Les vel·leïtats humanitàries de Lord Halifax, tenen una sola aplicació per a arranjar la tragèdia d'Espanya: fer retirar efectivament tota intervenció estrangera

LA MORT

Per EMILI BAUDIN

(Vegi's «Abil. nùms. 5, 6, 8 i 9»)

III

ENERGIA LATENT EN RECERCA D'APARELLS ADEQUATS

Ja hem dit que el cos humà és una màquina ultra-sensible que recull tota mena d'impressions i a la millor hi ha un cervell que està especialment disposat per la seva textura i més encara en certs moments psicològics, de recollir, les seves neurones, aquelles vibracions molt més subtils encara que les que componen el so, els colors i la llum, vibracions que són en nombre de molts i molts milers de milions per segon, i aquestes vibracions, recollides per les neurones d'un cervell, les protuberàncies del qual són disposades en un moment

donat a donar forma concreta a aquestes impressions, i quan més ben disposades són aquestes protuberàncies i millor encara si ho són totes, tenim aleshores ço que vulgarment se'n diu un moment d'inspiració, i aquesta inspiració fa que moltes vegades les idees prenen forma en la nostra ment i donen lloc a moments d'èxtasi que la ciència sol considerar propis de cervells malaltissos i que les religions consideren propis dels sants.

Es tracta, més que res, del do d'abstracció que alguns homes havien aconseguit amb llur dalit d'un màxim perfeccionament pel qual menyspreaven tots els goigs d'aquesta existència terrena.

Es dirà també, potser, en sentit materialista, que si hom mor, moren també totes les seves energies, els seus pensaments, etc.

Dirèm que una flor que deixa anar una aroma exquisida, també se'n pot sentir l'olor baldament ja no hi sigui la flor. Que l'olor, així com la claror, si bé minva

amb la distància, que amb un aparell prou sensible hi hauria possibilitat de recollir-les i augmentar-les com succeeix amb els sons tramesos i ampliat pels altaveus de la ràdio.

Diem, doncs, que aquesta energia latent, o bé diverses energies conjuntes, assimilades en un moment donat per cervells predisposats i actuant conjuntament, poden donar lloc a formes aparents i fins i tot reals en ajuntar-se, si bé en raríssimes ocasions, elements dispersos per l'espai. Heus aquí una explicació lògica de les aparicions de sants i dels fenòmens i materialitzacions de l'Espiritisme.

Sabem també que si una persona pot rebre en part el pensament d'altri a despit de la distància (cas molt corrent en la vida quotidiana), que també hi ha persones que tenen aquest do molt més desenvolupat i que fins i tot tenen el do de sotmetre altri a la seva voluntat.

Dirèm que no té res d'estrany que un

home que tingui aquest do, que reb l'ajut d'influències psíquiques molt superiors, d'una potència o potències ànimes molt grans, que pugui arribar a fer coses extraordinàries, inverosímils i que per tant, si bé és possible que també hi hagi quelcom d'afegit per la llegenda, no ens hem pas de sorprendre massa dels diguem-ne miracles atribuïts a Jesús i a d'altres sants de diverses confessions. Recessitar un mort és del tot impossible en casos generals, però sabem que amb la *drenalina* s'ha aconseguit retornar-ne a la vida. No ens cal parlar de la respiració artificial, ni del calor ni de l'electricitat, mitjans emprats sovint per a fer revivre els ofegats. Cal tan sols que la sang no estigui freda del tot i que l'organisme no hagi entrat en descomposició, però les resurreccions atribuïdes a Jesús no són pas impossibles.

(Seguirà)

SALUT, CAVALLERS DE L'IDEAL!...

Comiat a les Brigades Internacionals

Salut, companys! Que a terres llunyanes
marxeu, curulls d'anells de llibertat!
Es amb recança que lliureu les armes
que amb tant d'orgull havíeu empanyat!...

Salut, herois! Germans vinguts a Espanya
d'arreu del món, per pròpia voluntat;
a defensar una causa tan sagrada
com és el dret de viure amb dignitat.

Salut, valents! Valents que a les trinxeres
bocins de vostra carn haveu deixat!...
Si al deixar-nos gireu la vista enrera
no us dolgui gens, mireu els que hem quedat!

Els que restem, sabrem complir com homes
els llocs que ací deixeu, amb el cor fort;
i amb goig esmerçarem totes les forces
per a obtenir la glòria, fins la mort...

Sabem que sentireu fonda tristesa
pel comiat, quan érem tots germans!
Si al venir ho féreu amb gran fermesa
al deixar-nos mostreu ésser iguals;

No us punyi el cor deixar companys que dormen
el somni etern de pau de l'infinit...
marxeu sense ells, però l'honor i la glòria
d'aquells herois caiguts, no va a l'oblit...

El nostre poble agrairà la gesta
servant-ne alhora un pietós record...
I de llur sang vessada en la conquesta
farem el nostre banderí d'Honor;

Torneu a vostres llars, companys de guerra!
El cor batent de goig i el cap ben alt!
Avant, valents! Torneu a vostra terra!
Salut, oh, cavallers de l'ideal!...

JOAQUIM GRIFOL

En campanya. Front de l'Est.

DOS ANIVERSARIS

Quan aquest número d'ABRIL, arribi a mans dels seus lectors, s'hauran complert o estaran a punt de complir-se el XXI aniversari de la presa del poder pels comunistes russos i el XVI d'haver el Rei d'Itàlia lliurat, sense necessitat de lluita, tots els ressorts del poder al dèspota Mussolini. Heus aquí dos esdeveniments de significació oposada i al voltant dels quals ha girat tota la política d'Europa en els darrers tres llustres.

El moviment que féu triomfar la tenacitat i intel·ligència de Valdimir Illitx Ulianow (Lenin), fou saludat amb la més pregonera emoció per les masses oprimides i famolenques d'arreu del món, per veure en la presa del poder per la classe treballadora del país fins llavors oprimit pels Romanof, l'inici de l'acabament de l'explotació de l'home per l'home i l'encimbellament de Mussolini ho fou a l'ensens per tots els privilegiats i explotadors, per veure que amb tal forma de Govern podrien continuar oprimit al poble i salvaguardar els interessos amuntegats a costa de la fam dels asalarisats.

Anem a veure, a grans trets, com foren duts a terme els moviments que comentem.

Lenin, s'emprà del poder mitjançant l'heroisme dels treballadors en lluita, no solament contra les classes privilegiades, que ja per sí representaven una força, sinó contra les forces organitzades de l'Estat o sigui: exèrcit, policia, magistratura, etc.; havent, a tal efecte, lliurat sagnants batalles. I, no solament hagué — la classe treballadora russa — de lluitar contra els elements esmentats, sinó que amb la indiferència i àdhuc amb l'hostilitat de bona part de la mateixa classe que vivia del salari, sense comptar les dificultats que de tot ordre li crearen totes les nacions del món, però contra tots i malgrat tots, foren vencedors els comunistes, constituint, la seva gesta, una importància digna d'ésser lloada per Victor Hugo, per l'heroisme demostrat sota la direcció intel·ligent del colós de la Revolució Russa.

Pel contrari, no podrà haver-hi cap poeta que en justícia pugui lloar allò que anomenen marxa sobre Roma, ni cap Carlyle que immortalitzi la persona de l'home que fa setze anys tirant a al poble italià, ja que l'encimbellament al poder d'aquest renegat del socialisme, no es deu a un acte d'heroisme dels camises negres, sinó a la traïció del rei Victor Emmanuel, que, com ho han fet sempre tots els reis, prefereixen ésser-ho d'un poble d'esclaus que de ciutadans lliures.

Allò de la marxa sobre Roma, al redós de la qual el feixisme ha mogut i mou tanta fressa i que els seus adulators en el deliri d'enlairar l'home que els paga volen comparar-la amb la marxa semblant a la dels «Deu mil», descrit per Xenofont, no fou altra cosa que una mascarada preparada pels reaccionaris i potentats d'Itàlia, amb el fi de donar espectacularitat a l'acte de lliurar el poder a l'home que havia de salvar llurs interessos i privilegis a costa de l'esclavitud i explotació dels obrers italians.

Era per la tardor del 1921; el partit feixista, després d'una intensa i espectacular preparació celebrava a la ciutat de Nàpols un Congrés, al qual acudiren milers de camises negres de totes les contrades d'Itàlia, reclutades i pagades per la reacció de l'esmentat país i després dels corresponents parlaments dels més significats caps grossos de tan reaccionària organització, acordaren marxar vers Roma per emprar-se del poder que a l'endemà realitzaren, però no lliurant batalles i assaltant trinxeres i parapets, sinó en confortables trens i en còmodes autocars i sense que en tot el camí trobessin el més mínim obstacle. Arribats que foren a la ciutat eterna, els homes de consciència encara més negra que la camisa que cobria la meitat del seu cos, anaren directament al Palau Gigi on Victor Emmanuel ja l'esperava per fer-li lliurament del poder tracionant, amb tal acte, al seu poble i trencant la tradició liberal de que la casa de Saboya gaudia fama. De manera que si Mussolini,

ha pogut esclavitzar durant els tres llustres darrers els obrers i demòcrates de l'esmentat país, no és deu a un acte d'heroisme d'ell ni de cap dels seus seguidors, sinó a la gran traïció comesa pel cap de l'Estat, ja que quan el cap del seu Govern volgué barrar el pas al feixisme declarant l'estat de guerra, el que encara el deixen ésser Rei d'Itàlia es va negar a signar-lo i Facta que el presidia, hagué de dimitir. Força en l'opinió, s'havia palesat abastaments que el feix no n'hi tenia, puix que en el Parlament no comptava ni amb vint diputats, i per a formar el seu primer Govern hagué de recórrer als partits Lliberal, Popular-Catòlic i Reformista, que respectivament acabillaven Giolitti, el capellà Dom Sturzo i Salandra. Ni quan ja arrelat al poder al cap de dos anys va dissoldre el Parlament, no pogué, malgrat tota mena de coaccions, assolir majoria absoluta i hagué de continuar governant amb l'ajut dels esmentats partits fins en el moment d'ésser assassinat, per ordre de Mussolini, el coratjós diputat socialista, Jaume Mateotti en què els partits de referència, que pel que hom va veure, no havien perdut del tot la dignitat ni la vergonya, abandonaren el Govern

deixant sol al Dictador de negra camisa. Al que deixem escrit quedà reduïda l'anomenada marxa sobre Roma, que per aquests dies els reaccionaris commemoren amb tant de soroll i que no fou altra cosa que una mascarada de tràgiques conseqüències.

Compari's la diferència entre els dos esdeveniments que a un mateix temps commemoren a Moscú i a Roma; mentre el que celebren a la primera de les esmentades poblacions representa l'esperança d'una Humanitat més perfecta, ja que tot el poder de l'Estat Soviètic és posat al servei del poble per a millorar llur condició de vida, tant en l'ordre material com en el moral, el que té lloc en la segona, representa la tirania, la persistència de la injustícia i el retorn a formes de regir els pobles que són un oprobri per la Humanitat, i per a alliberar-se de les quals ja els pobles vessaren, segles enrera, riuades de sang.

La nostra salutació emocionada per el gran poble que avui celebra el XXI aniversari de la destrucció del poder que l'oprimia i que enmig de les negres que amenacen als pobles, representa una esperança d'alliberament.

MIQUEL VILAGINES

CARNET INTERNACIONAL

Davant la represa de les sessions parlamentàries que deuen tenir lloc a Londres en la present setmana, Mr. Chamberlain, tossudament activa la realització de la seva política personal i desitja arribar ràpidament a resultats tangibles, a fi de poder afrontar amb èxit les crítiques de l'oposició, que amb la reobertura de les cambres obtindran una ressonància molt més àmplia.

En primer lloc, es proposa anunciar l'entrada en vigor del pacte anglo-italià i si bé es segur que obtindrà l'aprovació sense obstacle pel joc de la seva majoria conservadora, cal tenir en compte que bona part del mateix partit, no es mostra d'acord amb algunes de les directrius del primer ministre i que si bé per raons de disciplina política, la seva majoria sembla compacta, són molts els diputats i entre ells personalitats de relleu que han palesat els seus dubtes i fins el desacord concret amb el que jutgen ha de redundar en perjudici dels interessos i de l'esdevenidor de l'Imperi Britànic. Si li és possible presentar resultats concrets que justifiquin el reconeixement de l'Imperi Italià i la consegüent conquesta d'Abissínia, no hi ha dubte de que la opinió pública no es manifestarà contra aquest fet consumat. Però, si pel contrari, no pot demostrar l'obtenció de la corresponent contrapartida i es redueix tot a facilitar un nou èxit al feixisme de Mussolini, és molt probable que malgrat obtenir la majoria a la cambra, la seva posició no resultarà molt airosa davant de l'opinió.

Cal tenir present, que Anglaterra és el país on les atribucions del parlament han vingut éssent objecte del màxim respecte i prestigi, i no oblidar que Chamberlain es comprometé a no posar en vigor el pacte, fins que, el anomenat conflicte espanyol no deixés de representar un perill per a la pau d'Europa. És interessant de comprovar com enten Chamberlain que en els actuals moments la guerra espanyola està circumscrita a una qüestió d'ordre intern. Per part del Govern de la república no hi ha conflicte, puix que a pesar de no trobar-se mediatitzat per part de cap govern estranger, ha volgut portar la seva bona voluntat fins al màxim, llicenciant els veritables voluntaris que vingueren als nostres rengles per a la defensa de la llibertat contra el feixisme i les dictadures. Però pel que atany a les forces estrangeres, perfectament enquadrades i amb comanaments propis, que lluiten del costat dels rebels, i quines gestes repetidament glosen i exalten els diaris italians, no hi ha manera de demostrar que hagin estat evaquades, doncs la espectacular retirada dels 10.000 italians, no representen ni la quarta part de les forces que el mateix Mussolini reconegué es trobaven al costat de Franco i al més cándid ha de fer-se-li evident que aquestes, ultrapassen de molt el que digueren els diaris feixistes. Del material i tècnics, no cal ni parlar-ne, doncs, els fets demostren la no evacuació. Mr. Hemming, Secretari general del Comitè de Londres deu poder informar, i no deixarà de fer-ho amb tota precisió al govern anglès.

A França, el congrés radical-socialista de Marsella a consagrat la disolució del Front Popular. Daladier al enfrontar-se violentment amb el partit comunista, obeí probablement en part, a reaccions de tipus personal al replicar als persistentes atacs de que ve éssent objecte després dels acords de Munic per part de l'esmentat partit. A l'ensens ha palesat la irritació d'un governant de tipus centre pels obstacles que la seva política troba en l'ala esquerra d'una concentració electoral, sostinguda amb penes i treballs durant dos anys en el parlament. La majoria del seu partit el segueix amb entusiasme en la seva posició anticomunista, com ha pogut comprovar-se durant les sessions del Congrés. Cal, però, que Daladier i el seu partit, mesurin bé les conseqüències de la seva actitud i evitari que la nova posició porti el desplaçament, ràpid i absolut de la política francesa vers la dreta, en el qual cas la posició central o d'eix, que el partit representa; es veuria més i més mediatitzada per les forces de la reacció, que no ha vingut éssent-ho pel partit comunista. No pot perdre's de vista que els veritables sobotejadors de l'economia francesa han estat els exportadors de capital les maniobres dels quals han servit per a obstaculitzar i fer fracassar diversos governs de la concentració popular.

Ja avui arriba la notícia de la dimissió del ministre de finances de la veïna república i la seva ràpida substitució per Paul Reynaud, personalitat grata als cercles financers internacionals, i quines directrius i filiació representen l'ala dreta del govern Daladier.

Herriot, en el seu parlament del congrés de Marsella ha marcat la posició tradicional del partit i amb la frase de que, hom deu evitar la pretensió d'encerclar a la U. R. S. S. darrera una xarxa de filferro, ha volgut assenyalar la oposició a l'ideal dels directors efectius de la política internacional del moment. Per la seva part Daladier al fer alusió a que en cas de no poder reeixir en el seu esforç per salvar la situació, serà precís consultar a la opinió mitjançant noves eleccions, no pot oblidar que això deu fer-se en bona doctrina democràtica, però que les circumstàncies són crítiques i peremptories, puix que estan pendents de resolució problemes i orientacions, que no pot negligir qui es declara defensor dels principis intangibles de la república francesa.

S. FIGUERAS